

K4631

REJESTR DOTYCZY:

CZARNECKI Zygmunt

s/c i

z d.

ur. 20.3.1900 w Gołębiówek, pow. Kutno

kraj:

+ zm. 24.12.1989 w Londyn

kraj:

pochowany: Powązki, Warszawa

nr grobu:

Nr rejestracyjny

...../.....

Nota zamieszczona:

w tomie

czesci

I n d e k s

Generał bryg.

Źródła i bibliografia c.d.

Tydzień Polski 30.12.1989 - nekrolog

Dziennik Polski 29.12.1989 - wiadomość

Dziennik Polski 2 i 8.1.1990 - nekrolog

U w a g i:

SEKRETARIAT
KÓŁ ODDZIAŁOWYCH
KOTO POZON

CZŁONKOWSKA KARTA EWIDENCYJNA

DP

1) NAZWISKO i IMIĘ: CZARNECKI Zygmunt	2) STOPIEŃ WOJSKOWY i STARSZ. lub DATA AWANSU: Podpułkownik 3. 5. 1943 (Dwa awansy)	3) DATA URODZENIA: 28 marca 1900	4) RODZAJ BRONI (SŁUŻBY): Piechota
5) OSTATNIE FUNKCJE w P.S.Z. w OKRESIE 1939-1946 ROKU (wymienić 3 ostatnie funkcje i podać oddział w którym były pełnione): a. Szef Sztabu Grupy Operacyjnej gen. Jana Krukowski b. dyplomant Nauk Centrum Wyszkolenia Armii Polskiej w Rosji c. 1-ca Brygady 5 Lwowskiej Brygady Piechoty			
6) SPECJALNOŚCI WOJSKOWE: Oficer dyplomowany		7) OSTATNI STAN ZDROWOTNY: a) obecny według oceny własnej dobry b) ostatnio posiadana kategoria zdrowia w wojsku A	
8) STAN RODZINNY: a) samotny (tak - nie) tak b) żonaty		c) ilość dzieci w wieku szkolnym do lat 18-tu 1 d) ilość dzieci w wieku powyżej 18 lat 1 e) miejsce (kraj) zamieszkania rodziny Polska	

Ś. † P.

DP 8.01.1990

ZYGMUNT JERZY CZARNECKI
generał brygady

były zastępca dowódcy 6 Lwowskiej Brygady Piechoty, 5 KDP, odznaczony Krzyżem Orderu Virtuti Militari, Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych pięciokrotnie, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami i wieloma innymi, urodzony 20 marca 1900 r. w majątku Gołębiówek, zmarł 24 grudnia 1989 r. w Londynie.

Msza św. zostanie odprawiona w czwartek 11 stycznia 1990 r. o godz. 19.30 w kościele NMP, 2 Windsor Rd., Ealing.

Pochowany zostanie na Powązkach w Warszawie.
Cześć Jego Pamięci.

ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
5 KRESOWEJ DYWIZJI PIECHOTY

2023/1/16

Ś. † P.

ZYGMUNT CZARNECKI

General Brygady

Komendant Główny Polskiej Organizacji Wojskowo Niepodległościowej "Pogoń". Żołnierz Józefa Piłsudskiego. Kawaler Orderu Wojennego Krzyża Virtuti Militari V kl. Odznaczony Krzyżami Niepodległości i Walecznych oraz wieloma innymi odznaczeniami polskimi i zagranicznymi. Uczestnik Kampanii 1939 r. oraz walk we Włoszech jako zastępca dowódcy 6 Lwowskiej Brygady Piechoty.

Wierny żołnierz Rzeczypospolitej Polskiej, oddany pracy i walce o niepodległość Polski do ostatnich dni swego życia. Urodzony dn. 20 marca 1900 r. w majątku Gołębiówek, zmarł w Londynie 24 grudnia 1989 r.

Cześć Pamięci Zasłużonego Żołnierza i Dowódcy

KOŁO 5 KRESOWEJ DYW. PIECH

Ś. † P.

DP 2.01.1990

Generał ZYGMUNT CZARNECKI

Komendant Główny POWN Pogoń, żołnierz Józefa Piłsudskiego, obrońca Ojczyzny. Uczestnik Kampanii 1939 r. oraz walk we Włoszech jako zastępca dowódcy 6 Lwowskiej Brygady Piechoty. Związany „Entente Cordiale” ze Stronnictwem Chrześcijańskiej Demokracji i PTG Sokół Polski. Odszedł jeden z ostatnich żołnierzy Niepodległej Rzeczypospolitej Polski.

Cześć Jego pamięci!

STRONNICTWO CHRZEŚCIJAŃSKIEJ DEMOKRACJI
RADA ZAGRANICZNA W LONDYNIE

2950/2/65

Ś. † P.

DP 2.01.1990

ZYGMUNT CZARNECKI
generał brygady

Komendant Główny Polskiej Organizacji Wojskowo Niepodległościowej Pogoń. Żołnierz Józefa Piłsudskiego. Kawaler Orderu Wojennego Krzyża Virtuti Militari V kl. Odznaczony Krzyżami Niepodległości i Walecznych oraz wieloma innymi odznaczeniami polskimi i zagranicznymi. Twórca Brygadowego Koła Młodych Pogoń. Wierny żołnierz Rzeczypospolitej Polskiej, oddany pracy i walce o niepodległość Polski do ostatnich dni swego życia. Urodzony dn. 20 marca 1900 r. w majątku Gołębiówek, zmarł w Londynie 24 grudnia 1989 r.

Cześć Pamięci Zasłużonego Żołnierza i Dowódcy

ZASTĘPCA I RADA GŁÓWNA POWN POGOŃ
KOŁO 5 PUŁKU PIECHOTY LEGIONÓW JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
PTG SOKÓŁ POLSKI
LEGIA HONOROWA

2949/2/67

9) ZAWÓD CYWILNY:

10) NABYTA SPECJALNOŚĆ I WYSZKOLENIE PO WOJNIE:

11) OBECNY RODZAJ ZATRUDNIENIA:

tapicer

12) CZY NALEŻY DO INNEJ ORGANIZACJI O CHARAKTERZE KOMBATANCKIM ALBO SPOŁECZNYM POZA KOŁEM ODDZIAŁOWYM - (wymienić nazwę tej organizacji):

Koło Żołnierzy 1. Bryg. Leg. G. P.

13) DOKŁADNY ADRES POCZTOWY:

52, Clare Rd., Greenford, MDDX.

14) UWAGI:

Zmarł gen. Z. Czarnecki

24 grudnia zmarł w Londynie w 90 roku życia gen. bryg. Zygmunt Czarnecki, były oficer 5 Pułku Piechoty w Wilnie, uczestnik kampanii 1939, więzień łagrow sowieckich, zastępca dowódcy Lwowskiej Brygady Piechoty we Włoszech.

Gen. Czarnecki był założycielem i komendantem gł. wojskowej organizacji „Pogoń”.

Dp 29.12.1989

W pierwszą rocznicę śmierci

Ś. † P.

TP 22.12.1990

generała ZYGMUNTA CZARNECKIEGO

zostanie odprawiona w Jego intencji msza św. w kościele Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła na Ealingu, we wtorek 25 grudnia 1990 r. o godz. 11.30.

O czym zawiadamia

2988/2/30

ŻONA Z RODZINĄ

T.P. 21.12.91 W drugą rocznicę śmierci

Ś. † P.

gen. ZYGMUNTA CZARNECKIEGO

zostanie odprawiona msza św. w Jego intencji w kościele NMP Matki Kościoła na Ealingu, 2 Windsor Rd., w środę 25 grudnia 1991 r. o godz. 10.15 rano.

ŻONA
I RODZINA

2857/2/43

T.P. nr. 12.
R. 2005

Pisma wojskowo-polityczne Zygmunta Czarneckiego

W miarę oddalania się od historycznego i symbolicznego końca zagadnienia, jakim była Druga Wielka Emigracja, w innym świetle widzimy jej różnorodne elementy, dorobek oraz cechy charakterystyczne. Pomimo, że „koniec” ów nie był nim w istocie (a jeśli – to bardziej symbolicznym, niż historycznym) pewien etap został bezdyskusyjnie zamknięty. Z perspektywy co najmniej 15 lat, a częściej – 30, 40, 50 postrzegamy wydarzenia, dzieła, ludzi. Tak gorąco przeżywane szarpaniny, kłótnie i rozłamy błędną, nabierając znaczenia jakby stałego tła, nieuchronnej specyfiki naszych działań zbiorowych za granicą. Równie wielkie spory poprzedniej Wielkiej Emigracji nie przesłaniają przebogatego dorobku. Czas okazuje się coraz bardziej łaskawy także dla historii powojennego Uchodźstwa, nawet tych jej fragmentów, traktowanych kiedyś krytycznie, pobłażliwie, przemilczanych jako kontrowersyjne, a może nawet „kompromitujące”.

We wstępie do pracy Janusza Wojtasika pt. „Idea walki zbrojnej o niepodległość Polski 1864-1907” (Warszawa 1987) czytamy, że omawiany okres „nie obfituje w wydarzenia stanowiące przedmiot badań historyka wojskowości polskiej. Nie występuje wówczas żadna znacząca, godna analizy polska siła zbrojna. (...) Czy jednak rzeczywiście omawiane lata są niegodne uwagi od strony wojskowej?” – pyta autor. „Otóż w moim najgłębszym przekonaniu – nie!” – odpowiada i na 300 stronicach śledzi (jakże słabe w porównaniu z okresem wcześniejszym) przejawy „kultywowania idei walki zbrojnej” w kraju i na emigracji, tworzenie (wiemy dziś, że nierealnych) projektów powstańczych, próby „podniesienia kwestii polskiej” przy okazji konfliktów międzynarodowych i wysiłki budowania polskich jednostek wojskowych. Gdyby ukazała się monografia „Idea walki zbrojnej o niepodległość Polski 1945-1989” to obok przedstawienia działań konspiracyjnych i partyzanckich trwających w Polsce do drugiej połowy lat 50-tych, opisu powstania czerwcowego '56 w Poznaniu, czy prób podjęcia działalności zbrojnej w stanie wojennym, jedną z najczęściej wymienianych postaci byłby zapewne ppłk dypl. Zygmunt Czarnecki.

Założyciel i komendant Brygadowego Koła Młodych „Pogoń” to osobowość budząca kontrowersje – ale tylko tacy ludzie są interesujący, szczególnie dla historyka. „Po-

goń” powstała po demobilizacji PSZ i stanowiła „czynny protest” przeciw rozbrojeniu armii przed wykonaniem ostatecznego zadania – wyzwolenia ojczyzny. Organizacja, która z dumą uważała się za „jeden oddział PSZ w służbie czynnej” prowadziła szkolenia wojskowe, spadochronowe, kursy oficerskie, wydawała miesięcznik. Na jej łamach przedstawiano obok tradycji patriotycznych rozwój nowoczesnej myśli wojskowej i przebieg aktualnych konfliktów zbrojnych (najważniejszym w początkowym okresie istnienia „Pogoni” była wojna koreańska).

Ppłk. Czarnecki ogłosił trzy broszury, a także szereg artykułów. Czy teksty te (przede wszystkim „Polska wojna w trzeciej – światowej” oraz „Polska i Rosja. Rozrachunek dziejowy”) mogłyby złożyć się na zbiór pism polityczno-wojskowych o wartości źródłowej, podobnej do np. prac żyjącego wiek wcześniej Jarosława Dąbrowskiego? W okresie gdy nie istniała suwerenna armia polska, praca „Pogoni” była – obok planów operacyjnych rozbitcia powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa na lubelszczyźnie, czy Podlasiu – jedynym przejawem polskiej myśli wojskowej. W czasach gdy wyrafinowani krajowi intelektualiści borykali się z „heglowskim ukąszeniem” i „ketmanem”, Czarnecki pisał z prostolinijnością oficera zawodowego: „Celem moskiewskiego Politbiura z Josifem Wissarionowiczem Stalinem na czele jest zdobycie władzy nad światem i zaprowadzenie w nim bolszewickiego porządku”. Nawet jeśli jego propozycję podziału Syberii po zwycięskiej wojnie z Sowietami uznamy za ryzykowną, to kolejny argument ma posmak aktualny, o ile tylko potraktujemy go jako figurę literacką: „A na polskim Tajmyrze, wydzielonym z obszarów rosyjskich pod polskie władanie państwo, znajdują się dla odbycia swej kary ci wszyscy komunistyczni agenci Moskwy w kraju, którzy są winni dziejszej martyrologii i cierpień narodu polskiego”.

PS. W poprzednim artykule z tego cyklu, nie z mojej winy, znalazły się przeinaczenia: autor książki „Najlepszy sojusznik Hitlera” to Aleksander Bregman, tytuł wspomnień Beaty Obertyńskiej brzmi: „W domu niewoli”, w tym roku mija 25-rocznica jej śmierci, a prelegentem, o którym wspominałem był ks. Krzysztof Dorosz SJ. ■

Paweł Chojnacki

ZAPOMNIANE KSIĄŻKI EMIGRACYJNE